

Słowa kluczowe: system bankowy, kryzys finansowy, bank centralny, Republika Korei

SYSTEM BANKOWY REPUBLIKI KOREI

Wstęp

Republika Korei to państwo powstałe po zakończeniu II wojny światowej na terytorium Korei okupowanym przez armię Stanów Zjednoczonych²⁸². Na początku swej niepodległości kraj znajdował się w opłakanym stanie. Koreańczykom na co dzień towarzyszyły korupcja, bieda i czarny rynek. W okresie od początku lat 60. XX wieku do dnia dzisiejszego Korea Południowa może pochwalić się bardzo wysokim tempem wzrostu gospodarczego rzędu 7,1% rocznie²⁸³. Jest ona zaliczana, obok Tajwanu, Singapuru i Hongkongu, do grona azjatyckich tygrysów. W 1997 r. gospodarka Korei Południowej, jak też kilku innych krajów azjatyckich, doświadczyła ataku spekulacyjnego. Wskutek kryzysu wywołanego tym atakiem kurs wona koreańskiego spadł o 32,1%, natomiast PKB *per capita* zmniejszył się o 7,4%²⁸⁴. Azjatycki kryzys finansowy unaoczniał problemy całej gospodarki. Były nimi: nadmierna rola czeboli (południowokoreańska forma konglomeratu), które były wspierane przez rząd, *moral hazard*, słabość systemu bankowego oraz błędna polityka kredytowa banków. System bankowy Republiki Korei ma charakter dwuszczeblowy. Funkcje banku centralnego pełni Bank Korei, natomiast instytucjami bankowymi są banki komercyjne oraz wyspecjalizowane. Celem jest przybliżenie charakterystyki południowokoreańskiego systemu bankowego.

1. Korea Południowa wobec azjatyckiego kryzysu finansowego

W drugiej połowie lat 90. XX wieku Azja doświadczyła największego kryzysu finansowego w swojej historii. Kryzys, który rozpoczął się w Tajlandii, szybko rozlał się na

---

²⁸² Republika Korei zajmuje południową część Półwyspu Koreańskiego, jednak oficjalnie rości sobie pretensje do całego półwyspu. Północną część półwyspu zajmuje Koreańska Republika Ludowo – Demokratyczna.

²⁸³ Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasada RP w Seulu, <http://www.seoul.trade.gov.pl>, 25.10.2012.

²⁸⁴ A. Budnikowski, *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2006, s. 429.

inne kraje Dalekiego Wschodu, włączając w to Republikę Korei. Wśród przyczyn kryzysu wymienia się:

- zbyt szybki proces liberalizacji rynków finansowych w latach poprzedzających kryzys,
- słabość systemu bankowego i nadzoru bankowego,
- nadpłynność w sektorze finansowym wywołaną nadmiernym napływem kapitału zagranicznego,
- zbyt duży wzrost akcji kredytowej skutkujący powstaniem wielu złych kredytów,
- bardzo bliskie związki między sektorem finansowym a politykami²⁸⁵.

W samej Korei bardzo istotnym czynnikiem kryzysogennym był znaczący udział konglomeratów (czeboli) w gospodarce krajowej. Czebole były ogromnymi konglomeratami, które powstały w latach 70. XX wieku z małych firm prywatnych²⁸⁶. Były wspierane przez autorytarne władze, którym zależało na szybkim rozwoju gospodarczym kraju. Po okresie demokratycznej transformacji czebole nadal mogły liczyć na wsparcie państwa. Bardzo często projekty konglomeratów były nierentowne. Ich zapotrzebowanie na kapitał bezustannie rośnie²⁸⁷. Znaczący wpływ miała również słabość południowokoreańskiego nadzoru bankowego. Nadzór nad bankami sprawowały Bank Korei oraz Ministerstwo Finansów i Gospodarki. Zezwalały one na udzielanie kredytów podmiotom zagrożonym niewypłacalnością, koncentrację dużej części kredytów w sektorach gospodarki, często obarczonych znacznym ryzykiem.

Problemy czeboli spotęgowały kryzys finansowy. W lipcu 1997 r. Kia Motors poprosiła rząd o nagłą pożyczkę²⁸⁸. W wyniku pogorszenia sytuacji na rynku azjatyckim w dniu 28 listopada 1997 r. Moody's obniżył rating Republiki Korei z A1 do A3, a następnie do B2 11 grudnia 1997 r.²⁸⁹. Notowania giełdowe w Seulu spadły o 4% 7 listopada 1997 r., dzień później o kolejne 7%. W obawie, że MFW zażąda od władz kraju drastycznych reform, w dniu 24 listopada 1997 r. notowania spadły o 7,2%. W grudniu 1997 r. MFW zatwierdził pożyczkę dla rządu Republiki w wysokości 21 mld \$. W 1998 r. Kia Motors została przejęta Hyundai Motors, a rok później Daewoo ogłosiło upadłość. Rząd również odczuł skutki kryzysu – jego zadłużenie w stosunku do PKB zwiększyło się z 13 do 30%. Dopiero w grudniu 1999 r. Prezydent Republiki ogłosił koniec kryzysu.

---

²⁸⁵ A. Szołtun, *Systemy bankowe w Azji Południowo-Wschodniej*, <http://www.nbp.pl/>, 15.09.2012, s. 49.

²⁸⁶ J. Kaliński, *Zarys historii gospodarczej XIX i XX wieku*, Wydawnictwo Efekt, Warszawa 2000.

²⁸⁷ Su Yun Myong, *Uneasy Bedfellows: South Korea's State-Cheabol Relations*, The University of British Columbia, Canada, 1999, s. 52

²⁸⁸ B.H. Lee, *Merger and Reconfiguring of Hyundai-Kia*, GERPISA International Conference, Paryż, 2001, s. 5.

²⁸⁹ Moody's, <http://www.moody's.com/credit-ratings/Korea-Government-of-credit-rating>, 22.04.2013.

2. Bank Korei

Bank Korei (Bank of Korea, BOK) jest bankiem centralnym Korei Południowej. Został on założony 12 czerwca 1950 r., a więc dwa lata po ogłoszeniu niepodległości, na mocy ustawy o Banku Korei. Jego siedziba mieści się w Seulu w dystrykcie Jung.

W 2012 r. gubernatorem BOK był Choongsoo Kim, powszechnie szanowany ekonomista. Jego kandydatura spotkała się jednak z krytyką części ekspertów ze względu na jego bliskie związki z Lee Myung-bakiem, prezydentem Republiki Korei, które mogły zagrozić niezależności banku centralnego.

Zgodnie z artykułem 1 ustawy o Banku Korei²⁹⁰ podstawowym celem BOK jest dążenie do stabilności cen, która ma przyczynić się do zdrowego rozwoju gospodarki. Bank ustala oraz ogłasza cel inflacyjny na pewien okres czasu oraz usiłuje go osiągnąć. Celem wyznaczonym na lata 2010-2012 była stopa inflacji na poziomie $3,0 \pm 1\%$.

We wrześniu 2012 r. inflacja w Korei Południowej wynosiła 1,32%, a więc znajdowała się zdecydowanie poniżej celu inflacyjnego banku centralnego (dla porównania, w analogicznym okresie 2011 r. $-4,252\%$; a w 2010 r. $-3,612\%$)²⁹¹. Lipiec był pierwszym miesiącem, kiedy stopa inflacji znalazła się poza wyznaczonym celem. Po październikowej obniżce bazowa stopa oprocentowania kredytu wynosiła 2,75%.

2.1. Funkcje Banku Korei²⁹²

Bank Korei posiada szeroki zakres funkcji w dziedzinie polityki monetarnej, nadzoru bankowego, prowadzenia badań nad gospodarką oraz regulowania kursu wona. BOK ma wyłączne prawo emitowania banknotów i monet w Republice Korei. Posiadają one status prawny środków prawnych dla wszystkich transakcji, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Bank nie ma limitu na emisję pieniądza oraz nie jest zobowiązany do zachowania jakiegokolwiek parytetu wobec złota czy innej waluty. Emisja banknotów i monet zależy tylko i wyłącznie od decyzji banku centralnego, który realizuje niezależną politykę monetarną. W obiegu znajdują się banknoty o nominałach 1000, 5000, 10 000 i 50 000 KRW²⁹³ oraz monety o nominałach 1, 5, 10, 50, 100 i 500 KRW²⁹⁴.

---

²⁹⁰ Ustawa o Banku Korei z dnia 31.12.1997.

²⁹¹ <http://www.global-rates.com/economic-indicators/inflation/consumer-prices/cpi/south-korea.aspx>, 20.10.2012.

²⁹² Rozdział 4 ustawy o Banku Korei z dnia 31.12.1997.

²⁹³ <http://www.bok.or.kr/broadcast.action?menuNaviId=1692>, 15.10.2012.

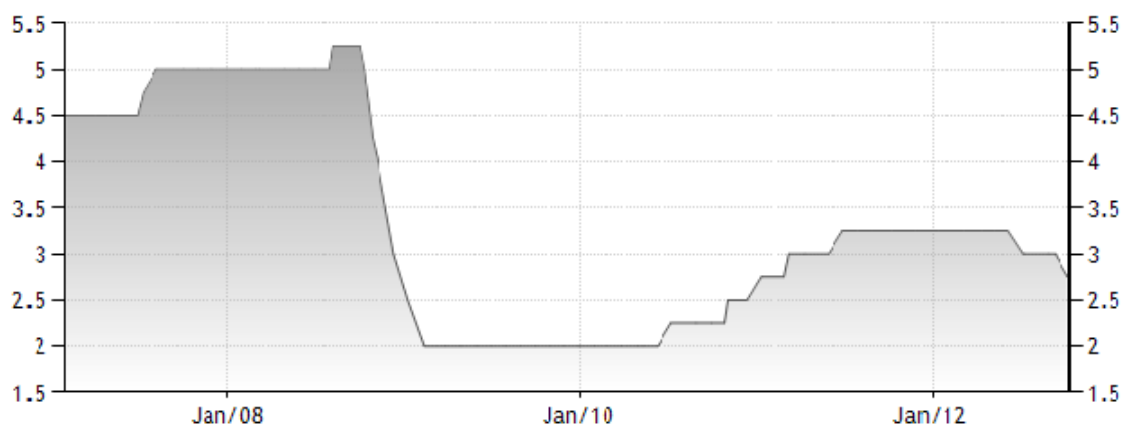
²⁹⁴ *Ibid.*

2.2. Zmiany bazowej stopy oprocentowania kredytu w Korei Południowej w latach 2007-2012

Kolejną funkcją Banku Korei jest formułowanie i realizowanie polityki pieniężnej i kredytowej. Bank prowadzi politykę, której celem jest zapewnienie stabilności cen, jednakże pod uwagę brane są także wzrost gospodarczy oraz sytuacja na rynku finansowym. BOK wprowadził strategię bezpośredniego celu inflacyjnego po roku 1997. Wtedy też zmienił strategię działania z orientacji agregatowej na operowanie zmianami stopy procentowej. Najważniejszą z nich jest bazowa stopa oprocentowania kredytu (od października 2012 r. wynosi ona 2,75%), która jest referencyjną stawką stosowaną w transakcjach między bankiem centralnym a instytucjami finansowymi (rysunek nr 1). Polityka pieniężna i kredytowa jest realizowana przede wszystkim poprzez trzy instrumenty: operacje otwartego rynku, politykę ustalania stóp procentowych oraz rezerwy obowiązkowe. Poza tymi trzema podstawowymi instrumentami BOK ma także prawo ustalić maksymalne oprocentowanie depozytów oraz kredytów bankowych, a także może bezpośrednio kontrolować wielkość kredytów bankowych w okresach wyraźnej ekspansji monetarnej.

Rysunek nr 1

Zmiany bazowej stopy oprocentowania kredytu w Korei Południowej w latach 2007-2012

Źródło: <http://www.tradingeconomics.com/>, 19.10.2012

Bank Korei pełni także funkcję banku banków - udziela bankom pożyczek oraz przechowuje ich depozyty. Od grudnia 1994 r. Bank zarządza BOK-Wire (przemianowanym na BOK-Wire+ w kwietniu 2009 r.), czyli systemem rozliczeń transferów międzybankowych. Bank Korei przeprowadza operacje kredytowe z instytucjami bankowymi poprzez sprzedaż z dyskontem papierów komercyjnych przedsiębiorstw oraz udzielanie pożyczek pod zastaw zabezpieczeń o terminie zapadalności do jednego roku. Jako pożyczkodawca ostatniej

instancji BOK może udzielać pożyczek bankom w okresie realnego zagrożenia niewypłacalnością.

Bank centralny, na mocy ustawy o Banku Korei oraz innych przepisów okołobankowych, jest zobowiązany do zapewnienia rządowi Republiki pewnych usług. Bank jest depozytariuszem rządu, przyjmuje depozyty od agencji rządowych oraz udziela im pożyczek. Ponadto, Bank wykonuje zadania związane z emisją, rejestracją oraz wykupem papierów rządowych. Może on także zapewnić rządowi usługi powiernicze. BOK ma możliwość udzielenia kredytu rządowi poprzez przyznanie limitu na jego rachunku bieżącym lub w innej formie, może też bezpośrednio zakupić obligacje rządowe, jednak suma pożyczek oraz zakupionych obligacji nie może przekraczać poziomu ustalonego przez Zgromadzenie Narodowe. Oprocentowanie oraz inne warunki kredytów dla rządu są ustalane przez Radę Polityki Pieniężnej. BOK ma też prawo bezpośrednio zapisać się na emisję papierów wartościowych, których wykup i odsetki są gwarantowane przez rząd²⁹⁵.

Na Banku Korei spoczywa ciężar zarządzania oraz nadzoru krajowym systemem płatniczym. Sprowadza się to do wyboru systemów płatniczych objętych nadzorem, ocenę tych systemów oraz propozycje zmian, które mają poprawić ich jakość. Bank sprawuje nadzór nad systemem płatności w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa oraz wydajności.

Bank Korei jest posiadaczem oraz zarządcą krajowych rezerw walutowych. Republika Korei jest na 8. miejscuna świecie pod względem wielkości rezerw walutowych, które w sierpniu 2012 r. wynosiły 316,89 mld USD²⁹⁶. Jego głównym zadaniem w kwestii zarządzania jest ochrona wartości rezerw. Bank dokłada wszelkich starań w celu ustabilizowania rynku FX (międzynarodowy rynek walutowy) w porozumieniu z rządem. Kursy wymiany są generalnie determinowane przez dane fundamentalne gospodarki oraz popyt i podaż, jednakże BOK może zastosować instrumenty stabilizujące kurs w czasie chaosu na rynkach oraz krótkoterminowych gwałtownych zmian kursów.

Bank centralny monitoruje oraz ocenia stabilność systemu finansowego. Ocenia on również wewnętrzne oraz zewnętrzne warunki gospodarcze, analizuje sytuację na rynku finansowym oraz bada zdolność gospodarstw domowych oraz sektora prywatnego do obsługi zadłużenia w celu zidentyfikowania potencjalnych źródeł ryzyka. Ma także obowiązek zapobiegać niepokojom na rynku finansowym. BOK analizuje stan zarządzania instytucji

---

²⁹⁵ Artykuł 76 ustawy o Banku Korei z dnia 31.12.1997.

²⁹⁶ Międzynarodowy Fundusz Walutowy, <http://www.imf.org>, 27.10.2012.

finansowych i ocenia ich solidność, w oparciu o informacje zebrane z raportów okresowych, a jeśli to konieczne prowadzi wspólne badania z Urzędem Nadzoru Finansowego²⁹⁷.

Ponadto Bank Korei gromadzi oraz opracowuje dane statystyczne, prowadzi własne badania nad stanem systemu finansowego oraz całej gospodarki, a także zajmuje się działalnością edukacyjną.

2.3. Organizacja Banku Korei²⁹⁸

Władza wykonawcza w Banku Korei sprawowana jest przez Prezesa, Pierwszego Zastępcę Prezesa oraz pięciu Zastępców Prezesa. Prezes, mianowany przez Prezydenta Republiki po zatwierdzeniu kandydatury przez Radę Państwa, zarządza działaniami Banku oraz wprowadza w życie politykę sformułowaną przez Radę Polityki Pieniężnej. Kadencja Prezesa trwa cztery lata, istnieje jednak możliwość sprawowania tego urzędu przez dwie kadencje z rzędu. Pierwszy Zastępca Prezesa jest mianowany przez Prezydenta po rekomendacji uzyskanej od Prezesa, Zastępcy Prezesa są mianowani przez Prezesa. Kadencja Pierwszego Zastępcy oraz Zastępców trwa trzy lata.

BOK posiada 16 departamentów (w tym Departament Audytu) oraz 16 oddziałów w największych miastach. Bank posiada także pięć przedstawicielstw zagranicznych w największych centrach finansowych - Londynie, Nowym Yorku, Frankfurt nad Menem, Tokio oraz Pekinie.

Audytora jest mianowany przez Prezydenta po otrzymaniu rekomendacji Ministra Strategii i Finansów na trzy letnią kadencję. Audytor kontroluje działalność Banku oraz przedstawia wyniki swojej pracy Radzie Polityki Pieniężnej oraz rządowi Korei Południowej.

Rada Polityki Pieniężnej jest ciałem odpowiedzialnym za ustalanie założeń polityki pieniężnej Banku Korei. W jej skład wchodzi Prezes BOK (*ex officio*), Pierwszy Zastępca Prezesa BOK (*ex officio*) oraz pięciu członków wyznaczonych przez Prezydenta Republiki Korei (po jednym członku rekomendują Prezes, Minister Strategii i Finansów, Przewodniczący Urzędu Nadzoru Finansowego, Przewodniczący Koreańskiej Izby Handlu i Przemysłu oraz Przewodniczący Koreańskiej Federacji Banków). Członkowie Rady mianowani są na czteroletnie kadencje, za wyjątkiem Pierwszego Zastępcy Prezesa, którego kadencja trwa trzy lata. Żaden członek Rady nie może zostać zwolniony z urzędu wbrew swej woli. Obecnie przewodniczącym Rady jest Prezes Banku Korei.

---

²⁹⁷ Artykuł 88 ustawy o Banku Korei z dnia 31.12.1997.

²⁹⁸ Rozdziały 2 i 3 ustawy o Banku Korei z dnia 31.12.1997.

3. Instytucje bankowe

3.1. Banki komercyjne

W 1997 r. w Republice Korei działały 33 instytucje bankowe, a w 2011 r. tylko 18²⁹⁹. Wiele z nich zostało zlikwidowanych lub stały się obiektami fuzji i przejęć. Według stanu na koniec czerwca 2011 r. w Korei Południowej działało 7 banków krajowych, 6 banków lokalnych oraz 37 banków zagranicznych. Średnio na jeden bank ogólnokrajowy przypadało około 604 oddziały, natomiast bank lokalny – 126 oddziałów. Banki zagraniczne posiadały 57 oddziałów.

Pomimo szerokiej liberalizacji zapoczątkowanej w latach 90. minionego stulecia działalność banków jest nadal dosyć restrykcyjnie regulowana przez rząd. Inwestycje banków komercyjnych w poszczególne grupy papierów wartościowych nie mogą przekroczyć 100% kapitałów własnych. Banki mogą angażować się w działalność ubezpieczeniową dopiero od 2003 r. Od lipca 2010 r. przyznawanie kredytów walutowych zostało ograniczone (otrzymać je mogą tylko podmioty prowadzące działalność zagraniczną).

Prawo do posiadania akcji banków jest ściśle ograniczone w celu uniknięcia przejęcia banków komercyjnych przez wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe. Od 2002 r. jeden podmiot może posiadać maksymalnie 10% akcji banku (15% w przypadku banku lokalnego lub lokalnego holdingu bankowego). Istnieje możliwość przekroczenia poziomu 10% (lub w wyżej wymienionych przypadkach 15%), jednak wymagana jest zgoda regulatora (podobnie przy przekroczeniu progu 25% i 33%), którym jest Komisja Usług Finansowych.

Na koniec 2010 r. banki komercyjne posiadały depozyty w wysokości 466,743 mld KRW (30,73% PKB Korei Południowej), z czego banki krajowe kontrolowały 88,58% depozytów, banki lokalne 10,21%, a oddziały banków zagranicznych 1,21%. Znaczącą część wszystkich depozytów stanowiły lokaty terminowe (56,0%), natomiast depozyty na żądanie wynosiły 8,6%³⁰⁰.

W tym samym okresie pożyczki udzielone przez banki komercyjne kształtowały się na poziomie 698,737 mld KRW (46% PKB Korei Południowej). Podobnie jak w kwestii depozytów, tak i tutaj banki krajowe były liderem. Ich pożyczki stanowiły aż 89,28% ogółu pożyczek, pożyczki banków lokalny 9,85%, a pożyczki oddziałów banków zagranicznych 0,87%³⁰¹. Powyższe dane, świadczą o bardzo dużym potencjale wzrostu dla banków komercyjnych.

---

²⁹⁹ Wliczając banki krajowe, lokalne i wyspecjalizowane z pominięciem oddziałów banków zagranicznych.

³⁰⁰ *Financial Institutions in Korea*, 2011, Bank Korei, s. 66, <http://www.bok.or.kr/eng>.

³⁰¹ *Ibidem*, s. 72.

Do najważniejszych banków komercyjnych należą Korea Exchange Bank, Kookmin Bank, Woori Bank, Daegu Bank, Busan Bank.

3.2. Banki wyspecjalizowane

W 2012 r. w Korei Południowej działało pięć banków wyspecjalizowanych:

- Korea Development Bank, który finansuje strategiczne branże przemysłu, niezbędne dla właściwego funkcjonowania gospodarki,
- Export-Import Bank of Korea zapewniający wsparcie finansowe dla transakcji handlu zagranicznego oraz inwestycji zagranicznych,
- Industrial Bank of Korea finansujący małe i średnie przedsiębiorstwa,
- National Agricultural Cooperative Federation – bank spółdzielczy zapewniający usługi bankowe rolnictwu i leśnictwu,
- National Federation of Fisheries Cooperatives – bank spółdzielczy sektora rybackiego.

Wszystkie wymienione wyżej banki łączy fakt, że zostały założone w celu zapewnienia środków finansowych dla poszczególnych sektorów, dla których podaż funduszy banków komercyjnych była niewystarczająca z powodu ograniczonej dostępności lub niskiej rentowności. Banki wyspecjalizowane są w dużym stopniu zależne od depozytów ludności (konkurują z bankami komercyjnymi w pozyskiwaniu depozytów), pomocy rządowej oraz emisji obligacji.

4. Prognoza dla systemu bankowego Republiki Korei

Przed koreańskim systemem bankowym stoi kilka zagrożeń. Jednym z nich są koreańskie uwarunkowania kulturowe³⁰². Sytuacja, w której ktoś traktowany jest ulgowo, tylko dlatego, że dobrze zna prezesa banku lub oddziału ciągle nie jest niczym nadzwyczajnym. Korea była, i nadal jest krajem, w którym więzy rodzinne i społeczne mają bardzo duże znaczenie. Należy też pamiętać, że osoby z wyższych sfer to bardzo często znajomi z czasów uniwersyteckich (głównie z Uniwersytetu Korei i Uniwersytetu Seulskiego, które kształcą elitę intelektualną, biznesową i polityczną Korei Południowej), którym nie wypada odmówić przyjacielowi w potrzebie, nawet jeśli wiąże się to ze stratą dla samego siebie czy instytucji, dla których pracują. W związku z tym, że zmiany kulturowe w Korei

---

³⁰² A. Szołtun, *Systemy bankowe w Azji Południowo-Wschodniej*, <http://www.nbp.pl/>, 15.09.2012, s. 71.

zachodzą bardzo powoli, problemy z czasów sprzed kryzysu azjatyckiego mogą wrócić, jednakże w znacznie mniejszym stopniu ze względu na lepiej działający nadzór bankowy.

Kolejnym ważnym ryzykiem stojącym przed Koreą i jej systemem bankowym są niepokoje na światowych rynkach finansowych, których źródeł należy szukać w kryzysie zadłużenia państw strefy euro oraz amerykańskich problemach z limitami długu publicznego w stosunku do PKB. Korea, jako gospodarka otwarta, jest narażona na wszelkie niedogodności jakie wiążą się z faktem, że jest częścią gospodarki światowej, która jest bardzo czuła na wszelkie impulsy kryzysowe. Ponadto potencjalne pogorszenie wyników ekonomicznych zachodnich gospodarek (kolejna faza kryzysu gospodarczego), negatywnie odbiłoby się na sferze realnej gospodarki południowokoreańskiej, co oczywiście znalazłoby swoje odbicie w problemach sektora bankowego.

Problemem, na który trzeba zwrócić uwagę analizując sytuację Korei Południowej, jest ciągle zagrożenie ze strony północnokoreańskiego reżimu komunistycznego. O ile ryzyko wznowienia działań wojennych³⁰³ na wielką skalę należy uznać za minimalne, niestety nie można wykluczyć małych incydentów i prowokacji, których może dopuścić się Korea Północna w celu zwrócenia na siebie uwagi światowej opinii publicznej.

Są oczywiście także przesłanki dla rozwoju sektora bankowego w Korei. Najważniejszą z nich jest fakt, że gospodarka kraju rozwija się bardzo dynamicznie (wzrosty rzędu 6,3% w 2010 r. i 3,6% rok później³⁰⁴), co sprzyja budowaniu dobrego środowiska dla banków. Nie bez znaczenia pozostaje niska stopa bezrobocia (3,4 % w 2011 r.³⁰⁵), dodatni bilans handlu zagranicznego oraz dobra sytuacja budżetowa państwa.

Bardzo ważnym czynnikiem, który będzie sprzyjał rozwojowi południowokoreańskiej bankowości są wysokie rezerwy walutowe, które udało się zgromadzić Republice Korei³⁰⁶. Rząd będzie mógł użyć ich w razie problemów z płynnością w sektorze bankowym, co może okazać się ogromnym wsparciem na wypadek kryzysu. Na korzyść przemawia także fakt, że rząd Republiki jest jednym z niewielu, który mógłby sobie ewentualnie pozwolić na taką interwencję³⁰⁷.

Analizując wagę i ryzyko wystąpienia poszczególnych szans i zagrożeń należy dojść do wniosku, że przed południowokoreańskim systemem bankowym rysuje się dobra przyszłość. Władze Korei, bankowcy i nadzór bankowy powinny jednak czuwać nad sytuacją

---

³⁰³ Państwa koreańskie nigdy nie podpisały układu pokojowego, obecnie obowiązuje rozejm, który w każdej chwili może zostać złamany.

³⁰⁴ CIA World Factbook, <https://www.cia.gov>, 27.10.2012.

³⁰⁵ *Ibid.*, 27.10.2012.

³⁰⁶ Xinhua, <http://www.xinhuanet.com/>, 27.10.2012.

³⁰⁷ *Ibid.*, 27.10.2012.

i nie bać się podejmować zdecydowanych działań mających na celu zapewnienie stabilności działalności banków.

Zakończenie

W czasie kryzysu azjatyckiego na światło dzienne wyszły wszystkie problemy gospodarcze Republiki Korei, od nadmiernego uzależnienia gospodarki od czeboli po brak odpowiedniego nadzoru bankowego. W kulturze koreańskiej bardzo duże znaczenie ma często bezzasadne zaufanie, jakim darzą się potencjalni kontrahenci. Fakt, że nierzadko znajomości mają większy wpływ na podejmowanie decyzji niż twarde dane ekonomiczne, nie ma pozytywnego wpływu na system finansowy.

Południowokoreańscy decydenci oraz bankierzy wyciągnęli lekcję z kryzysu z końca lat 90. XX wieku. Świadczy o tym sposób, w jaki gospodarka poradziła sobie z kryzysem finansowym lat 2007-2011. Co prawda miały miejsce negatywne zdarzenia, takie jak spadek inwestycji w latach 2008-2009 czy też spadek eksportu, jednak gospodarka Korei Południowej była jedną z niewielu gospodarek OECD, której udało się uniknąć recesji. Dobrze poradził sobie także sektor bankowy, w którym obeszło się bez upadłości oraz wsparcia ze strony rządu.³⁰⁸

Można jednak spodziewać się dalszego rozwoju południowokoreańskiego systemu bankowego. Korea Południowa jest 3. największą gospodarką Azji (po Chińskiej Republice Ludowej i Japonii) oraz 15. na świecie pod względem nominalnego PKB³⁰⁹. Do dalszego harmonijnego rozwoju gospodarce potrzebny będzie zdrowy system finansowy. Należy jednak mieć na uwadze pewne zagrożenia, zarówno dla systemu bankowego, jak i dla całej gospodarki, którymi są specyficzna koreańska kultura oraz ciągła niepewność (związana z problem zadłużenia państw strefy euro) na światowych rynkach finansowych.

Bibliografia

1. Bank Korei, <http://www.bok.or.kr/eng>.
2. Bank Światowy, <http://data.worldbank.org>.
3. Budnikowski A., *Międzynarodowe stosunki gospodarcze*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2006.
4. CIA World Factbook, <https://www.cia.gov>.

---

³⁰⁸ Międzynarodowy Fundusz Walutowy, <http://www.imf.org/>, 28.10.2012.

³⁰⁹ Bank Światowy, <http://data.worldbank.org/>, 27.10.2012.

5. *Financial Institutions in Korea*, Seoul, 2011, Bank of Korea, <http://www.bok.or.kr/eng>.
6. *Financial System in Korea*, Seoul, 2010, Bank of Korea, <http://www.bok.or.kr/eng>.
7. Global-Rates.com, <http://www.global-rates.com/>.
8. Kaliński J. i, *Zarys historii gospodarczej XIX i XX wieku*, Wydawnictwo Efekt, Warszawa 2000.
9. Lee B.H., *Merger and Reconfiguring of Hyundai-Kia*, GERPISA International Conference, Paryż, 2001.
10. Międzynarodowy Fundusz Walutowy, <http://www.imf.org>.
11. Moody's, <http://www.moody.com/>.
12. Myong S.Y., *Uneasy Bedfellows: South Korea's State-Cheabol Relations*, The University of British Columbia, Canada, 1999.
13. Szółtun A., *Systemy bankowe w Azji Południowo-Wschodniej*, Narodowy Bank Polski, <http://www.nbp.pl>.
14. Ustawa o Banku Korei z dnia 31.12.1997.
15. Xinhua, <http://www.xinhuanet.com/>.

Streszczenie

Artykuł opisuje system bankowy Republiki Korei, w skład którego wchodzi Bank Korei oraz instytucje bankowe – banki komercyjne i wyspecjalizowane. W pierwszej części opisane są południowokoreańskie doświadczenia z czasów azjatyckiego kryzysu finansowego. Następnie artykuł skupia się na funkcjach oraz strukturze organizacyjnej Banku Korei oraz w skrócie przedstawia instytucje bankowe. Na zakończenie przedstawiona jest prognoza dla systemu bankowego Republiki Korei.

THE BANKING SYSTEM OF THE REPUBLIC OF KOREA

Summary

This article describes the banking system of the Republic of Korea, which includes Bank of Korea and banking institutions - commercial and specialized banks. In the first part of the article it is briefly described the South Korean experience from the time of the Asian financial crisis. Then the article focuses on the Bank of Korea, its functions, organizational structure and the other banking institutions existing in the banking sector. Later it is presented the forecast for the banking system of the Republic of Korea.